

APEL PUBLIC cu privire la condamnarea promovării xenofobiei și a discursului de ură la adresa românilor

Asociația Promo-LEX își exprimă îngrijorarea cu privire la promovarea discursului de ură și instigare la discriminare față de români în general, și a românilor care promovează unionismul în special, prin intermediul unei publicații distribuite angajaților Parlamentului Republicii Moldova.

Pe data de 20 februarie 2020, în cadrul [sedinței plenului Parlamentului](#), a fost atrasă atenția asupra distribuirii în instituția legislativă a unei publicații, cu titlul „ODĂ” FRĂȚIEI ROMÂNE. Poem satiric antiunionist”, avându-l ca autor pe Gherasim Ghidirim. Publicația conține un limbaj ostil și denigrator la adresa românilor în general, precum și a românilor care promovează unionismul, în special. De asemenea, aceasta conține și imagini cu participanții din cadrul marșurilor organizate de către Mișcările Unioniste din Republica Moldova, precum și ale celor organizate de Genderdoc-M, pentru susținerea drepturilor persoanelor LGBT.

Nu se cunoaște cine este persoana responsabilă de aducerea și distribuirea acestei publicații în legislativ. Dar, menționăm că publicația a fost emisă la Tipografia ”Reclama”, într-o sută de exemplare și deține ISBN-ul (International Standard Book Number) emis de către Camera Națională a Cărții. Amintim că, în conformitate cu [Regulamentul de funcționare a sistemului ISBN în Republica Moldova](#), acest cod nu este oferit documentelor care contravin legislației.

Atât în anul [2018](#), cât și în anul [2019](#), Asociația Promo-LEX a atras atenția în [rapoartele de monitorizare](#) că printre

grupurile afectate de discursul de ură și instigare la discriminare în spațiul public și mass-media din Republica Moldova sunt românii/vorbitorii de limba română și unioniștii.

De asemenea, în ianuarie 2020, Promo-LEX a informat Raportorul Special al ONU pentru formele contemporane de rasism, discriminare rasială, xenofobie și intoleranță aferentă despre xenofobia și discursul de ură identificat față de românii care promovează unionismul, arabi, musulmani și sirieni.

Amintim că, în conformitate cu [Legea](#) cu privire la libertatea de exprimare, Art. 7, alin. (8) *"nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru stilul umoristic și satiric dacă prin folosirea acestuia, nu se induce în eroare publicul în privința faptelor"*. Cu toate acestea, libertatea de exprimare nu este un drept absolut, iar acesta poate fi supus unor restrângeri prevăzute clar de lege, și anume: a) când este vorba despre securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică; b) când este nevoie de a fi apărată ordinea și de a preveni infracțiunile și c) pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora.

În același timp, și Curtea Supremă de Justiție, în [hotărârea](#) Plenului CSJ nr. 7 din 24.12.2012, stabilea că *„genul umoristic și satiric permite un grad mai ridicat de exagerare și chiar provocare, există caricaturi, satire care nu sunt admisibile într-un stat democratic nu din cauză că ele defăimează sau induc în eroare, ci pentru că mesajul lor este distrugător și se regăsește în alte acțiuni condamnabile.”*

Astfel, Asociația Promo-LEX reiterează că libertatea de exprimare reprezintă un pilon fundamental pentru orice stat democratic și nu contestă importanța acesteia pentru procesele politice și politicieni. Cu toate acestea, considerăm că prețul libertății de exprimare nu poate fi ura și intoleranța în societate. Mesajele xenofobe, care nu sunt altceva decât manifestarea intoleranței, fricii, urii sau prejudecăților față de reprezentanții altor comunități sau culturi, nu pot fi

acceptate într-un stat democratic, chiar dacă acestea sunt deghizate în satiră.

Iată de ce, Asociația Promo-LEX consideră că distribuția acestei publicații în spațiul public promovează ura față de alte grupuri sociale, dar și contribuie la perpetuarea intoleranței în societate. Iar, distribuția publicației în Parlamentul Republicii Moldova, instituția unde interesele și drepturile tuturor persoanelor trebuie să fie promovate și respectate, nu face decât să alimenteze atitudinea ostilă și intoleranța față de un anumit grup etnic și politic.

În acest sens, Asociația Promo-LEX îndeamnă:

1. Camera Națională a Cărții să instituie un mecanism de verificare a publicațiilor în vederea atribuirii codului ISBN.
2. Autorul publicației să se abțină de la promovarea xenofobiei și a discursului de ură în spațiul public și mass-media din Republica Moldova, precum și de la distribuția acestei lucrări în spațiile publice.